

Financira
Evropska unija

Unitedova priporočila za preprečevanje sovražnega govora na šolah

Uvod in splošne ugotovitve

Pričujoči dokument je bil pripravljen v okviru projekta UNITED in predstavlja sintezo več aktivnosti, ki so jih izvedli srednješolci v Osijeku (Hrvaška), Veroni (Italija) in Varšavi (Poljska). V vseh naštetih državah so skupine srednješolcev obravnavale in izvajale učne aktivnosti na temo »sovražnega govora«, s posebnim poudarkom na sovražnem govoru antisemitskega in rasističnega značaja. Učne aktivnosti so se začele z zbiranjem fotografij, na katerih so bili grafiti in napisi, vsebujoči sovražni govor, in ki so jih srednješolci posneli v svojem mestu, ter se nadaljevale z obravnavo teh fotografij pri učnih urah v razredu. Po pogovorih mentorjev z dijaki je na družbenih omrežjih sledila kampanja #itswrong. V dva tedna trajajoči kampanji so skupine srednješolcev s sovrstniki in drugimi deležniki oziroma zainteresiranimi stranmi delile svoja razmišljanja in mnenja o omenjeni temi. Ob zaključku tega procesa je bilo pripravljeno še mednarodno spletno srečanje fokusne skupine, na katerem so v projekt vključeni dijaki predstavili svoje izkušnje in pripravili »priporočila za odločevalce«. Priporočila je zbrala nevladna organizacija Glocal Factory, partnerica v projektu UNITED. Na srečanju fokusne skupine je sodelovalo več kot sto srednješolcev in učiteljev iz vseh treh srednjih šol, vključenih v projekt: Tehnične šole in naravoslovne gimnazije Ruđerja Boškovića v Osijeku, Visokošolskega zavoda Galilea Ferrarisa in Enrica Fermija v Veroni ter Srednje šole Bolesława Limanowskega v Varšavi. Spletnega srečanja so se prav tako udeležili predstavniki nevladne organizacije Nansenov center za dialog iz Osijeka, ki je vodilni partner projekta UNITED, Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor (Slovenija) in Centra za inovacije na področju izobraževanja in družbe ter usposabljanje iz Varšave (Poljska).

V tem dokumentu so predstavljeni prispevki dijakov, ki so jih delili v fokusni skupini, kot spodbude in »priporočila« za odločevalce v vseh vključenih državah – na Hrvaškem, v Sloveniji, Italiji in na Poljskem – na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Projekt UNITED financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno mnenja in stališča avtorjev projekta in ne odražajo stališč Evropske unije ali Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA), zato Evropska unija in naročnik ne prevzemata odgovornosti za njihovo vsebino.

Tehnička škola i
prirodoslovna gimnazija
Ruđerja Boškovića
Osijek

ŽIDOVSKA OPĆINA OSIJEK
קהילה יהודית אוסייך

Financira
Evropska unija

Priporočila

Dijaki in učitelji so zasnovali izobraževalno orodje, ki bo pomagalo razvijati in krepiti samozavedanje o razširjenosti in resnosti sovražnega govora v njihovih skupnostih. Orodje so delili na dveh ravneh: s kampanjo na družbenih omrežjih s sovrstniki in drugimi deležniki, s temi priporočili pa tudi z odločevalci. V zaključnem delu srečanja mednarodne fokusne skupine so bili dijaki povabljeni, da udeležencem srečanja predstavijo svoje osebne misli in predloge za odločevalce, pri čemer so izpostavili naslednje ključne točke:

1. poslušanje/upoštevanje potreb učencev
2. izobraževanje in preprečevanje
3. strožje kazni

Temeljni vidik, ki ga je treba upoštevati pri branju in razlagi teh ključnih točk, so čustva in občutki, ki so jih dijaki občutili med izvajanjem učnih aktivnosti. Ta vidik je zelo jasno izpostavil občutke frustracije, žalosti, razočaranja, strahu in jeze ob spoznanju oziroma zavedanju, kako zelo je v današnji družbi razširjeno nasilje.

Najboljše protisredstvo za negativne občutke je bil proces, ki so ga izvedli skupaj s sošolci in učitelji. Ta proces jim je omogočil, da so premagali fazo malodušja, ki je bila posledica zavedanja, ter prešli v fazo kolektivnega opolnomočenja in želje po mobilizaciji in aktivnem sodelovanju. Dijaki so povedali, da so se po izvedbi aktivnosti, s katerimi so se odzvali na sovražni govor, počutili ponosne, srečne, opolnomočene in koristne, kar kaže na potrebo po njihovem vključevanju v take dejavnosti tudi v prihodnje.

Upoštevajte vse zapisano, podajamo naslednja priporočila:

1. **Komunikacija.** Način oziroma postopek, da bi učenci lahko prijavili sovražni govor v svojem okolju, bi moral biti preprost in dostopen. Priporočamo, da se v šolah namestijo nabiralniki ali škatle, v katere bodo učenci anonimno oddali prijave sovražnega govora. Po prijavi sovražnega govora je treba vsak primer nemudoma raziskati in ustrezno ukrepati.
2. **Izobraževanje.** Učenci bi morali biti poučeni o sovražnem govoru in njegovih nevarnostih. Priporočamo, da se vsako leto v vseh razredih izvede tematska delavnica v sodelovanju s šolskim ali gostujočim psihologom oziroma z drugimi ustreznimi strokovnjaki.
3. **Disciplinski ukrepi.** Uporaba sovražnega govora v šolah bi morala biti strogo sankcionirana. Priporočamo, da se sprejmejo ustrezni in z nacionalno zakonodajo usklajeni ukrepi za vse, ki v šolah uporabljajo sovražni govor, obenem pa je treba zagotoviti, da bodo vsi učenci seznanjeni s posledicami uporabe sovražnega govora.

Tehnička škola i
prirodoslovna gimnazija
Ruđera Boškovića
Osijek

ŽIDOVSKA OPĆINA OSIJEK
קהילה יהודית אוסייך

